

‘Ga toch terug naar je eigen land, rukker’

Heibel in de Hollandse wijk in Kranenburg

[Achtergrond](#) - 20 maart 2008 - Auteur: Bas de Rue

(20 maart 2007) Nederlanders hebben hun mond vol over de moeizame integratie van Turken en Marokkanen. Maar hoe integreren ze zelf eigenlijk? Slechts mondjesmaat, blijkt in ‘de Hollandse wijk’ in het Duitse grensdorpje Kranenburg.

Vraag een willekeurige Kranenburger waar de Nederlanders wonen, en ze wijzen je direct naar de nieuwe wijk aan de noordostrand van het dorp. Daar, direct aan de Nimwegener Strasse, de hoofdweg door Kranenburg, is 80 procent van de bewoners Nederlands.

Kranenburg is berucht in de grensregio. Elke Duitser in het gebied rond Kleef kent het dorp als de plek ‘waar al die Hollanders wonen’. Op een bevolking van 10 duizend zielen telt Kranenburg bijna tweeduizend Nederlanders. Ze wonen bijeengepakt op introverte kluitjes, verspreid over de negen buurtschappen die samen de gemeente Kranenburg vormen.

Als je de Nederlandse emigranten zou kunnen verdelen in ‘goede’ (zij die willen integreren) en ‘slechte’ (zij die daar geen moeite voor doen), dan wonen in Kranenburg overwegend slechte Nederlanders.

Royale erkers

Nederlandse enclaves aan de grens zijn makkelijk te herkennen. De huizen zijn nieuw, met aan de rand steevast bouwplaatsen waar nieuwe woningen verrijzen - in Kranenburg gaat elk tweede nieuw gebouwde huis naar een Nederlander.

Een bonte mix aan bouwstijlen in de Hollandse wijk is een ander kenmerk dat wijst op de aanwezigheid van Nederlanders. Het is een terugkerend patroon in de grensstreek: Nederlandse emigranten maken gretig gebruik van de flexibele Duitse bouwvoorschriften en bouwen hun huis geheel naar eigen smaak.

Gevolg is dat de Nederlandse wijken een oefening zijn in uitbundigheid. In het Holländische Viertel is geen huis is hetzelfde. Zuiltjes, carports en royale erkers zijn de enige gemeenschappelijke elementen. De woningen pronken temidden van

een weelde aan smeedijzeren hekken, strak gemaaide gazons, tuinkabouters en knisperend grint.

Woedeuitbarsting

Spanningen tussen Nederlanders en Duitsers liggen in de Hollandse wijk niet ver onder de oppervlakte. De weinige Duitse inwoners voelen zich niet meer op hun plek en trekken weg, met als gevolg dat de Hollandse wijk steeds Hollandser wordt.

“Ga toch terug naar je eigen land, rukker!”, brult een Duitse inwoner van de wijk. Trillend en bleek van woede zwaait hij met zijn vuisten naar zijn Nederlandse overbuurman, die zijn tuinhek aan het repareren is. Die verspert met zijn kar vol spullen de nauwe straat, zodat zijn buurman er met zijn auto niet langs kan - volgens de Duitser voor de zóveelste keer. Schouderophalend kijkt de Nederlander zijn buurman na, die vloekend zijn huis in verdwijnt. “Ik begrijp toch niet wat hij zegt.”

“Aanvankelijk pasten ze zich nog aan”, verzucht de Duitser - die liever anoniem wil blijven - als hij een beetje gekalmeerd is. “Maar sinds een paar jaar is dat voorbij. Er zijn gewoon teveel Nederlanders gekomen. Ze doen geen enkele moeite meer om te integreren. Tijdens het WK voetbal in 2006 zijn er Duitse vlaggen uit mijn tuin gestolen en hebben ze Duitse vlaggen verbrand. Bij oud en nieuw schoten ze vuurpijlen af op mijn huis.”

De boze Duitser, in 2001 één van de eerste bewoners van de nieuwe wijk, heeft zijn huis te koop gezet. “Iedereen vertrekt hier vanwege de Holländer, ze hebben gewoon een andere mentaliteit dan wij. Ik heb hier niet meer het gevoel dat ik in Duitsland woon.”

Tachtig procent Nederlanders geen goed idee

Negentig procent van de recente emigranten werkt nog in Nederland en stuurt daar de kinderen naar school. En gevoelsmatig wónen ze eigenlijk ook niet in Duitsland. Het is twee kilometer fietsen naar Nijmegen, de bus naar Nijmegen station stopt gewoon op het dorpsplein.

Het Kranenburgse gemeentebestuur ziet de problemen - en hoopt dat spreiding van de Nederlanders de integratie op gang brengt. Het college wil het voor Duitsers aantrekkelijker maken zich in de Kranenburgse nieuwbouwwijken te vestigen. Dat doet het dorp door huizen goedkoper aan te bieden aan geboren Kranenburgers dan aan Nederlandse nieuwkomers. “80 procent Nederlanders in één wijk is niet goed”, reageert de Kranenburgse burgervader Günther Steins.

Droom

“Ik denk dat de Duitsers het wel raar vinden dat de Nederlanders alleen contact hebben met elkaar”, zegt de van oorsprong Arnhemse Kranenburger Ilker Erdem. Je hebt hier inderdaad meer het gevoel dat je in Nederland woont dan in Duitsland.” Erdem verhuisde twee jaar geleden naar Kranenburg om een droom te verwezenlijken die in Nederland onbetaalbaar was: een vrijstaand, eigen huis.

Dat is ook de reden waarom een andere Nederlandse vrouw, die om privacyredenen liever haar naam niet noemt, met haar vriend naar Kranenburg is gekomen. Zij heeft wel wat aan te merken op de Nederlandse bereidheid om te integreren. “De mensen hier zijn weinig actief. Niemand brengt zijn kinderen in Kranenburg op school, allemaal werken ze in Nederland en daar gaan ze naar voetbal. Sommige mensen stellen zich wel open, maar het houdt niet over.”

Dat de Nederlanders niet integreren - de gemeente constateerde een ‘relatieve passiviteit’ op het gebied van integratie - betekent echter niet dat de Duitsers daar per se last van hebben. De komst van de Nederlanders heeft het dorp ook veel gebracht, in de eerste plaats de plaatselijke economie. Was de middenstand in het vergrijzende Kranenburg vijftien jaar geleden op sterven na dood, tegenwoordig pronkt het dorp met drie grote supermarkten, lunchrooms en een reeks speciaalzaken. Allemaal dankzij de instroom van de koopkrachtige Hollanders.

Geen probleem met burens

Volgens de Duitse Claudia Look vallen de problemen allemaal wel mee, zo anders zijn de Nederlanders immers niet. De Duitse is in Kranenburg geboren en woont samen met haar Nederlandse vriend in de Hollandse wijk, na tien jaar in Nederland te hebben gewoond. Haar dochter heeft ze tweetalig opgevoed en zit in Nijmegen op school.

“Dankzij de Nederlanders heeft Kranenburg een eigen karakter, dat vind ik juist leuk. Ik heb echt geen enkel probleem met mijn Nederlandse burens, ik kan met iedereen goed opschieten. De verschillen tussen Nederlanders en Duitsers moet je ook weer niet overdrijven. Dat we hier zo’n gemengde bevolking hebben, hoort nu eenmaal bij een grensplaats.”

Bas de Rue is redacteur van het Duitslandweb.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/3529/ga-toch-terug-naar-je-eigen-land-rukker>